

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการทางการเมืองนั้น เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยของสังคม โดยที่ถือเอาความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพทางการเมือง ฉะนั้นในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาการทางการเมือง จึงเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบันให้กับระบบการเมือง

เสถียรภาพของระบอบการเมืองที่กำลังพัฒนาทางการเมือง และมีพรรคการเมืองอยู่ด้วยนั้น จะขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งของพรรคการเมืองในสังคมนั้น ๆ ดังที่นักวิชาการอย่างแซมมวล ฮันติงตัน (Samuel Huntington) ได้กล่าวไว้ และก็เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าความแข็งแกร่งของพรรคการเมืองใดก็ตาม จะอยู่ที่ว่าพรรคการเมืองนั้น ๆ เป็นสถาบันอันเป็นที่ยอมรับในสังคม (Institutionalized Party) ขนาดใด และเป็นพรรคที่มีมหาชนสนับสนุนอยู่มากหรือไม่¹

พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลในสังคมแข่งขันกันได้อย่างเสรีและสันติวิธี เพื่อให้ตนเองสามารถมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองประเทศ และสามารถเลือกสรรผู้แทนของกลุ่มเข้ามากำหนดนโยบาย และดำเนินการบริหารประเทศได้ด้วยความชอบธรรม พรรคการเมืองจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นที่รวมของกลุ่มบุคคลที่มีแนวความคิด และมีความสนใจทางการเมืองร่วมกัน ทำหน้าที่รวบรวมความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายสำหรับใช้แก้ปัญหา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ และเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่สรรหาผู้นำทางการเมืองเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนเข้าร่วมกำหนด

¹ Samuel P. Huntington, *Political Order in Changing Societies* (New Heaven : Yale University Press, 1971) , หน้า 408 อ้างใน นรนิติ เศรษฐบุตร. *กลุ่มราชครู ในการเมืองไทย* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542), หน้า 1.

นโยบายและบริหารประเทศ ซึ่งจะทำให้กระบวนการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

การที่พรรคการเมืองจะสามารถบรรลุเป้าหมายทางการเมืองได้นั้น พรรคการเมืองจะต้องต่อสู้ทางการเมือง ตามระบอบประชาธิปไตยด้วยวิถีทางของระบอบการเลือกตั้ง และการที่พรรคการเมืองจะประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง อันหมายถึงการบรรลุเป้าหมายหลักทางการเมืองของพรรคการเมืองนั้น การเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองจึงเป็นเสมือนก้าวแรกในการที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายหลักทางการเมืองของพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น ซึ่งถ้าก้าวแรกของพรรคการเมืองประสบผลสำเร็จแล้วก็จะมีผลต่อความสำเร็จของพรรคการเมืองในก้าวต่อไป แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าก้าวแรกของพรรคการเมือง อันหมายถึงการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองประสบกับความล้มเหลว การที่พรรคการเมืองจะประสบผลสำเร็จในกระบวนการทางการเมืองจึงเป็นเรื่องที่ยากและลำบาก เพราะฉะนั้น ความสำคัญของการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง จึงเป็นความสำคัญในแง่ของรากฐานที่จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ในกระบวนการทางการเมือง

ประเทศไทยนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งถือว่าอำนาจสูงสุดอยู่กับกษัตริย์นั้นเปลี่ยนมาสู่ประชาชนชาวไทย ซึ่งเรียกว่า "ระบอบประชาธิปไตย" ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2475 หลังจากนั้นมาถึงบัดนี้เป็นเวลากว่า 65 ปี ปรากฏว่าต้องมีรัฐธรรมนูญมาแล้วถึง 16 ฉบับ อายุเฉลี่ยเพียง 4 ปี เท่านั้น มีรัฐบาลมาถึง 52 ชุด มีนายกรัฐมนตรี 22 คน แสดงให้เห็นถึงระบบการเมืองที่รัฐบาลและรัฐสภาไม่มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ นายกรัฐมนตรีขาดภาวะความเป็นผู้นำ ทั้งรัฐบาลและรัฐสภาขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานเพื่อแก้ปัญหาบ้านเมือง มีปัญหาคอร์รัปชันนำเงินงบประมาณแผ่นดินไปใช้ในทางที่ผิดและปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย จึงไม่สามารถทำงานให้บรรลุถึงผลประโยชน์ของประชาชนได้ ก่อให้เกิดวงจรอุบาทว์เรื่อยมาเช่นเมื่อรัฐบาลไม่ดีก็ถูกปฏิวัติ พอปฏิวัติก็มีรัฐธรรมนูญชั่วคราวโดยมีคณะทหารปกครอง พอมาปกครองแล้วทำงานไม่ได้ผลดีผู้คนก็ประท้วงให้มีการเลือกตั้ง ครั้นเลือกตั้งได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ค่อยดี มีรัฐบาลไม่ค่อยดี ก็โดนปฏิวัติอีก อยู่อย่างนี้วนเวียนไปมา ซึ่งหากพิจารณาถึงสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดวงจรอุบาทว์ดังกล่าว จะพบว่า ส่วนสำคัญเกิดจากประเทศไทยหรือประเทศที่กำลังพัฒนาแบบเดียวกับประเทศไทย พรรคการเมืองมักจะถูกจัดตั้งขึ้นโดยผู้ปกครองเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนตนเองและคณะให้มีความชอบธรรมที่จะอยู่ในอำนาจสืบไป มากกว่าที่จะเป็นแหล่งรวมคนที่มีความคิดทางการเมืองเหมือนกัน

หรือมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจคล้ายๆกันเข้าด้วยกัน ซึ่งการที่เรามีระบอบประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ มีรัฐธรรมนูญที่ไม่ดี มีบุคคลที่ไม่ดีจึงทำให้เกิดปัญหาอย่างที่กล่าวมาแล้ว ปัญหาเหล่านี้ร้ายแรงยิ่งขึ้นทุกที ประชาชนจึงเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งถือเป็นกติกาสูงสุดในสังคม ประกอบกับกระแสการปฏิรูปการเมือง ทำให้เกิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาตรา 211 เพื่อเปิดโอกาสให้มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับ โดยมีการตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือ สสร. มาเพื่อที่จะร่างรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะ จนกระทั่งวันที่ 11 ตุลาคม 2540 จึงได้มีการพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ให้แก่ปวงชนชาวไทย ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างมากที่สุดในประวัติศาสตร์ จนได้ขนานนามว่า "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน"

รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนนี้ มีเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านๆ มามากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นขององค์อิสระต่างๆ เช่น คณะกรรมการเลือกตั้ง ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น แต่การศึกษาครั้งนี้จะมุ่งความสนใจไปที่ระบบการเลือกตั้งของพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากระบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน และมาจากระบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง หรือปาร์ตี้ลิสต์ อีก 100 คน ซึ่งถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ในวงการเมืองไทย

นับตั้งแต่รัฐบาลซึ่งมีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภาและได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม 2544 ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองและการบริหารของไทยที่รัฐธรรมนูญได้เห็นถึงความสำคัญ และจำเป็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยบัญญัติให้เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยมีคุณสมบัติ รูปร่าง ศักดิ์ศรีเหมือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต พร้อมกับเปิดโอกาสให้เป็นรัฐมนตรีได้ง่ายกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต โดยผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคนมีสิทธิเลือกสมาชิกแบบแบ่งเขตในเขตของตนจำนวน 1 คน และเลือกตั้งสมาชิกแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งอีก 1 บัญชีด้วย

จากความสำคัญและจำเป็นดังกล่าว ประกอบกับผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองเป็นที่สนใจของประชาชน การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาลักษณะการเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใหญ่ 5 พรรค ได้แก่ พรรคความหวังใหม่ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรค

ชาติพัฒนา เนื่องจากการรับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหรือปาร์ตี้ลิสต์ มีจำนวนทั้งสิ้น 37 พรรคนั้น มีเพียง 5 พรรคดังกล่าวข้างต้นเท่านั้นที่ส่งสมาชิกครบ 100 คน อันเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่า การเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม 2544 ห้าพรรคการเมืองนี้จะเป็นพรรคที่มีบทบาทในการช่วงชิงชัยชนะเพื่อเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล อีกทั้งพรรคการเมืองทั้งห้าต่างมีบทบาทและความสำคัญในการเมืองการปกครองไทย ทั้งนี้เพราะพรรคประชาธิปัตย์ เป็นพรรคที่มีการก่อตั้งมาเป็นระยะเวลายาวนาน และเป็นพรรคที่เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลที่ผ่านมา พรรคไทยรักไทย เป็นพรรคที่ก่อตั้งใหม่ มีบทบาทและนโยบายทางการเมืองที่น่าสนใจ ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ทั้งพรรคประชาธิปัตย์และพรรคไทยรักไทยจัดได้ว่าเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่ ส่วนอีกสามพรรคการเมือง ไม่ว่าจะเป็นพรรคชาติพัฒนา พรรคชาติไทย และ พรรคความหวังใหม่ นั้นถูกจัดเป็นพรรคขนาดกลาง แต่มีบทบาททางการเมืองที่น่าสนใจ และมีโอกาสเข้าเป็นพรรคการเมืองร่วมในการจัดตั้งรัฐบาลเช่นกัน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นการศึกษาวิจัยถึงการเลือกสรรซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ในการระดมบุคลากรเข้ามาอยู่ในบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองของตน และ การจัดลำดับซึ่งเป็นยุทธวิธีที่สำคัญในการนำบุคลากรที่ตนได้ระดมเลือกสรรมาแล้วมาจัดลำดับเพื่อสร้างจุดขายดึงดูดให้ประชาชนเลือกพรรคการเมืองของตนให้มากที่สุด ว่ามีลักษณะแนวความคิดและองค์ประกอบในการเลือกสรรและจัดลำดับอย่างไร และเปรียบเทียบลักษณะดังกล่าวให้เห็นเด่นชัด ซึ่งผลสรุปที่ได้รับจะช่วยประกอบเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญซึ่งช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองไทยเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาในการวิจัย

1. ใครหรือบุคคลใดของพรรคการเมืองทั้งห้าพรรคที่มีอำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายในการเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงในระบบบัญชีรายชื่อในลำดับต่าง ๆ ของพรรคตนเอง
2. ปัจจัยใดที่ผลักดันให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของพรรคการเมืองทั้งห้าพรรคเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งลงในระบบบัญชีรายชื่อในลำดับต่าง ๆ ของพรรคตนเอง และยุทธวิธีในการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรค แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. การเลือกสรรและการจัดลำดับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองทั้งห้าพรรค มีลักษณะของคณาภิไทย์ในพรรคการเมืองหรือไม่ อย่างไร
4. อะไรคือ เจตนารมณ์ในการปฏิรูปการเมือง โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทปฏิบัติของรัฐธรรมนูญในส่วนของระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง และการ

เลือกสรรและการจัดลำดับของพรรคการเมืองทั้งห้าพรรคที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตาม
เจตนารมณ์ในการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาว่าการเลือกสรรและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย พรรคชาติ
พัฒนา และพรรคความหวังใหม่ ว่ามีลักษณะและแนวความคิดอย่างไร และมีเกณฑ์ในการเลือก
สรรและจัดลำดับอย่างไร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
แบบบัญชีรายชื่อของผู้มีอำนาจตัดสินใจของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย
พรรคชาติพัฒนา และพรรคความหวังใหม่
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้
แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย พรรคชาติ
พัฒนา และพรรคความหวังใหม่ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. เพื่อศึกษาว่าการเลือกสรรและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรในแบบบัญชีรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย พรรคชาติ
พัฒนา และพรรคความหวังใหม่ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540 หรือไม่ อย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ จะเน้นศึกษาลักษณะการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย พรรคชาติ
พัฒนา และ พรรคความหวังใหม่ ในกรณีการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 6 มกราคม 2544 เป็นสำคัญ

สมมติฐานของการวิจัย

การเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง
ไทย มิได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

นิยามคำศัพท์สำคัญในการวิจัย

1. **การเลือกสรรทางการเมือง** หมายถึง วิธีการในการได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง โดยแต่ละพรรคจะมีเกณฑ์มาตรฐานที่พรรคการเมืองใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้ง อันถือว่าเป็นความคิดที่ได้รับการยอมรับและใช้ในการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองไทย โดยการได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจมีวิธีการแตกต่างกันไปตามแต่พรรคการเมือง

การเลือกสรรทางการเมืองสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ การเลือกสรรทางการเมืองในหมู่ประชาชน และการเลือกสรรทางการเมืองในหมู่ชนชั้นนำ ทั้งนี้กระบวนการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองถือได้ว่าเป็นการเลือกสรรทางการเมืองในหมู่ชนชั้นนำ โดยเป็นการเลือกสรรทางการเมืองในหมู่ชนชั้นนำ เพื่อเข้าสู่ระบบการเมือง และมารับตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญ

2. **การปฏิรูปการเมือง** หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและระบบใช้อำนาจอธิปไตยใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิควบคุมและตรวจสอบได้อย่างแท้จริง อันเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจการปกครองบ้านเมืองแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องในทางที่มิชอบหรือทุจริตด้วยประการใด ๆ ดังนั้นการปฏิรูปการเมืองจึงต้องเป็นการปฏิรูปที่มีพื้นฐานมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงในกระบวนการเมืองทุกขั้นตอนและจากประชาชนทุกระดับชั้นในสังคม

3. **รัฐธรรมนูญ** หมายถึง กฎหมายที่ว่าด้วยระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในรัฐ และความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจนั้น ๆ ต่อกันและกัน

4. **เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ** หมายถึง จุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ นั่นคือ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองมากขึ้น จากเดิมที่เคยเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตได้แบบเดียว เพิ่มให้มีสิทธิเลือก ส.ส. ในระบบบัญชีรายชื่อได้อีกประเภท ซึ่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี อาจมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเท่ากับว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารประเทศมากขึ้น และบุคคลในบัญชีรายชื่อจะประกอบด้วยรายชื่อจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาโดยการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (Documentary Research) ซึ่งจะแบ่งเป็น

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Source) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

(ก) เอกสารของพรรค นโยบาย และข้อบังคับของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติพัฒนา พรรคชาติไทย และพรรคความหวังใหม่

(ข) เอกสารเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังของบุคคลในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองทั้งห้าพรรค เช่น ด้านอาชีพ ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ประวัติทางการเมืองและตำแหน่งหรือ อิทธิพลในพรรคการเมือง เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Source) เช่น รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อ

เขียนทางวิชาการ ข่าว บทความต่าง ๆ บันทึกของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเอกสารการสัมมนาต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสำรวจวิจัย (Survey Research) โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักการเมือง ผู้บริหารพรรค ทั้ง 5 พรรคการเมืองใหญ่ รวมตลอดถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ที่สืบบทบาทสำคัญในส่วนของกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญและผู้ที่สืบบทบาทสำคัญในส่วนของการร่างบทบัญญัติเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองไทย

3. วิเคราะห์ข้อมูล จะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กรอบทฤษฎีที่ใช้ โดยจะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อที่จะยืนยันหรือปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง "การเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองไทย : ศึกษากรณีพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรัก

ไทย พรรคชาติพัฒนา พรรคชาติไทย และพรรคความหวังใหม่" นี่เป็นการศึกษาเพื่อที่จะทราบถึง แนวความคิดโดยทั่ว ๆ ไป ของพรรคการเมืองไทย ในการเลือกสรรและจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในระบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิดนี้เป็นเรื่องที่มีลักษณะเป็นนามธรรมค่อนข้างสูง ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาวิจัย จึงเป็นในแง่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ได้อาจจะขาดความเป็นกลาง ในลักษณะของความคิดที่เข้าหาตนเอง (Subjective) แต่ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว เท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งผู้ศึกษาได้อาศัยพื้นฐานของกรอบแนวความคิด และทฤษฎีที่ได้รวบรวมมาคอยถ่วงถ่วงเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด

นอกจากนั้นข้อจำกัดในด้านของเนื้อหาทางการศึกษาก็เป็นปัญหาอีกประการหนึ่ง โดยประเด็นดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องใหม่ของระบบการเมืองไทยที่ยังไม่มีผู้ทำการศึกษาและบทความที่เกี่ยวข้องก็ยังมีอยู่จำนวนไม่มากนัก จึงทำให้ผู้ศึกษาอาจจะขาดข้อมูลในการศึกษาบางประการที่สำคัญไปได้ รวมทั้งวิธีการวิจัยปัญหา โดยวิธีการสัมภาษณ์ (interview) ซึ่งเป็นเทคนิควิธีที่เน้นหนักในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาจจะทำให้ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากข้อมูลบางประการไม่สามารถนำมาเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ ไม่ว่าจะเพราะผลกระทบทางกฎหมายหรือมารยาททางการเมืองของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งอาจทำให้ขาดความสมบูรณ์ของเนื้อหาในบางกรณี แต่ทั้งนี้ผู้ศึกษาก็พยายามแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ ให้น้อยลง โดยที่การแก้ไขให้หมดไปโดยสิ้นเชิงนั้นไม่สามารถที่จะเป็นไปได้ในสภาพความเป็นจริง เพื่อผลการศึกษาที่มีความสมบูรณ์และเชื่อถือได้ในระดับหนึ่งของภาคการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็นบทต่าง ๆ ดังนี้

บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงสภาพและความสำคัญของปัญหา ปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ในการศึกษา สมมติฐานในการศึกษา นิยามคำศัพท์สำคัญในการวิจัย วิธีการศึกษา

และข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย

บทที่ 2 เป็นแนวความคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษารวมตลอดถึงบทบัญญัติและเจตนารมณ์ในการร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง

บทที่ 3 กล่าวถึงลักษณะโดยทั่วไป ความเป็นมา โครงสร้างการบริหารพรรคและบุคคลสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคไทยรักไทย พรรคชาติไทย พรรคชาติพัฒนา และพรรคความหวังใหม่

บทที่ 4 บทวิเคราะห์กระบวนการสรรหาและจัดลำดับผู้สมัครของพรรคการเมือง 5 พรรค วิเคราะห์ลักษณะและแนวความคิดในการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และองค์ประกอบในการตัดสินใจของแต่ละพรรค และเปรียบเทียบลักษณะดังกล่าว รวมตลอดถึงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการเลือกสรรและการจัดลำดับของพรรคการเมืองกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ